

ZPRÁVA O ČINNOSTI MUZEA BRNĚNSKA ZA ROK 2009

Úvod

Muzeum Brněnska tvoří tyto pobočky – muzea a památníky:

- **PODHORÁCKÉ MUZEUM**
Porta coeli 1001, 666 02 Předklášteří
- **MUZEUM V IVANČICÍCH**
Široká 1, 664 91 Ivančice
- **MUZEUM VE ŠLAPANICÍCH**
Masarykovo nám. 18, 664 51 Šlapanice
- **PAMÁTNÍK MOHYLA MÍRU**
K Mohyle míru 200, 664 58 Prace
- **PAMÁTNÍK PÍSEMNICTVÍ NA MORAVĚ**
Klášter 1, 664 61 Rajhrad

Organizační součástí Památníku písemnictví na Moravě je **KNIHOVNA MUZEA BRNĚNSKA**, která spravuje také **KNIHOVNU BENEDIKTINSKÉHO OPATSTVÍ RAJHRAD**.

1. SBÍRKOTVORNÁ ČINNOST

a) Sběrná oblast

Sběrná oblast Muzea Brněnska, resp. vymezení sběrných území poboček muzea vycházející z analýzy územně správních změn byla nově upřesněna v roce 2008. Kategorizace Krajského úřadu člení obce podle „velké“, „střední“, „malé“ a „žádné“ míry působení. Muzeum Brněnska se rozhodlo členit z historických, geografických a dalších důvodů obce na obce s „velkou“, „malou“, resp. „žádnou“ mírou působení. V obcích označených jako obce s „velkou“ mírou působnosti provádějí pobočky Muzea Brněnska *aktivní* sběr, v obcích označených jako obce s „malou“ působností provádějí sběr *pasivní*.

Sběrná oblast poboček Památník Mohyla míru a Památník písemnictví na Moravě přesahuje území kraje, resp. není vymezena geograficky, nýbrž tematicky. Podhorácké muzeum, Muzeum v Ivančicích a Muzeum ve Šlapanicích byla původně městská muzea, jejichž působení bylo v době vzniku omezeno víceméně na obec, ve které muzeum sídlilo. Nynější sběrné oblasti těchto muzeí jsou pochopitelně širší, muzea působí i na území spadajícím do působnosti pověřených obecních úřadů (v jejichž sídle působí), a to v míře převážně „velké“ (*aktivní* sběr) a „malé“ (*pasivní* sběr); míra působení v dané oblasti v obcích geograficky vzdálenějších nebo dopravně méně přístupných je „malá“ (*pasivní* sběr) nebo „žádná“, ze sídla pobočky mohou tato muzea působit pouze pasivně, nebo vůbec ne.

b) Akvizice

V roce 2009 se Poradní sbor pro sbírkotvornou činnost při Muzeu Brněnska sešel k jednání, na němž schválil zařazení předmětů do sbírek získaných nákupem a dary, 12. listopadu. Projednal zařazení těchto předmětů:

PODHORÁCKÉ MUZEUM

- * Obraz „Dvě jabloně“, autor: Emanuel Ranný st. (cena: 22 000,00 Kč)
- * Obraz „Za stodolou“, autor: Emanuel Ranný st. (cena: 23 000,00 Kč)
- * Kombiné dámské, 2 kusy, hedvábí, 20. léta 20. stol. (cena: 300,00 Kč)

Dále byly k zařazení do sbírky schváleny 4 předměty z muzejního fondu, 79 předmětů ze sběru muzea, 5 předmětů bylo získáno darem a 9 převodem majetku (archeologie).

MUZEUM V IVANČICÍCH

- * Fajánsový džbán, květinový dekor, výroba Věra Kučerová (cena: 250,00 Kč)

- * Fajánsový džbán, květinový dekor v pásu, výroba Věra Kučerová (cena: 250,00 Kč)
- * Fajánsový plucar s motivem hroznů, výroba Věra Kučerová (cena: 250,00 Kč)
- * Fajánsový plucar, květinový dekor, výroba Věra Kučerová (cena: 250,00 Kč)
- * Fajánsová miska, výroba Věra Kučerová (cena: 150,00 Kč)
- * Akvarel - Trh na Palackého nám. v Ivančicích, rám, sklo (cena: 450,00 Kč)
- * Stolní hodiny zn. JUNGHANS (cena: 200,00 Kč)
- * Šlapací šicí stroj, zn. Singer, poškozená dýha (cena: 250,00 Kč)
- * Váza Val-de-Grace, sklo, SN, AG, návrh J. Mucha Plocková (cena: 3 300,00 Kč)
- * Brož Chrysanthema, stříbro, karneol, návrh J. Mucha Plocková (cena: 3 400,00 Kč)

V roce 2009 byl do sbírek ivančického muzea dále zapsán sbírkový předmět Památka na první sv. přijímání z 2. 5. 1909, Oslavany.

Do sbírek byly mimoto převedeny 2 celky archeologického materiálu (lokality Hrušovany u Brna a Trboušany) a ze starého sbírkového fondu rovněž 2 celky (Mohelno a Židlochovice, výbava hrobů).

MUZEUM VE ŠLAPANICÍCH

- * soubor tiskovin – novin, časopisů a letáků z let 1968 – 1991 (cena: 1 000,00 Kč)

Dále bylo do sbírky zařazeno 16 předmětů získaných darem, 20 předmětů z vlastního sběru, 66 položek ze starého muzejního fondu, převedeno od ÚAPP Brno bylo 9 nálezových celků.

PAMÁTNÍK MOHYLA MÍRU

- * replika rakouské myslivecké přilby vzor 1798 (cena: 3 000,00 Kč)
- * socha koně – model pro pomník padlým koním na Slavkovském bojišti, 1:10, bronz (cena: 15 000,00 Kč)

PAMÁTNÍK PÍSEMNICTVÍ NA MORAVĚ

- * básnické sbírky a básně /bibliofilie/ (cena: 2 090,00 Kč)
- * fotografie – portrét básníka Jana Skácela (cena: 2 000,00 Kč)

Památník dále získal dva velké literární soubory, a to spisovatelky H. Pražákové a Fr. Křeliny, pozůstalost básníka I. Sabinova, dále významnou část pozůstalosti D. Müllerové a sebrány byly další dokumenty k osobnosti G. Glůcka. Významnou akvizicí jsou autografy B. Hrabala a konvolut korespondence J. Skácela. Současně probíhalo doplňování sbírky autorsky signovaných knih a bibliofilí.

Částka za nákupy sbírkových předmětů do sbírek Muzea Brněnska činila za rok 2009 **celkem 76 090,00 Kč.**

c) Evidence a revize sbírek

Sbírkotvorná činnost přinesla v roce 2009 obohacení sbírek o 244 položek, které byly zapsány do sbírek a podsbírek Muzea Brněnska.

V PODHORÁCKÉM MUZEU (CES – MPŘ/002-05-06/141002)

- činil počet přírůstků celkem 99 položek;
- do II. stupně evidence bylo zařazeno 159 položek v podsbírkách Historie, Nové dějiny, Výtvarné umění, Václav Hynek Mach a Rajhrad; elektronicky bylo v programu DEMUS evidováno 688 položek (celkem je jich takto evidováno 3 369) a 1442 položek podsbírkou Archeologie;
- fond starých tisků byl průběžně odvážen do Památníku písemnictví na Moravě v Rajhradě ke zpracování do evidence Centrální knihovny MB. Při této příležitosti byly knihy očištěny, nově uloženy a byly k nim pořízeny evidenční karty; šlo o dokončení práce, zahájené již v roce 2008;
- na základě příkazu ředitele o periodické revizi v souladu se zákonem č. 122/2000 Sb. byly revidovány části podsbírek Mineralogie, Fotografie a Numismatika; celkem bylo revidováno o 3 274 položek;
- celkový počet položek: 28.182.

Během roku bylo dokončeno zpracovávání a uložení pozůstalosti botanika Jana Šmardy, v souvislosti s 80. výročím založení muzea byly zpracovávány písemnosti archivu, bylo zahájeno zpracovávání pozůstalosti Karla Fice (vše J. Zecpal), pokračovalo zpracovávání souboru děl malíře J. Zeithammela – Zahořanského a podsbírký Rajhrad, bylo zahájeno systematické zpracovávání souboru výtvarných děl a pozůstalosti Emanuela Ranného st., historička umění se také zapojila do zpracovávání sbírkových předmětů do 2. stupně evidence v Muzeu ve Šlapanicích (H. Petlachová).

V MUZEU V IVANČICÍCH (CES – MIV/002-05-06/139002)

- činil počet přírůstků 7 položek;
- do II. stupně evidence nebyly převedeny žádné předměty, počítačově nebyla zpracována v DEMUS žádná nová položka;
- proběhla periodická inventarizace části podsbírký Umění (kromě předmětů evidovaných v chronologické evidenci), bylo revidováno celkem 1 551 inventárních čísel;
- celkový počet položek 24 215.

V MUZEU VE ŠLAPANICÍCH (CES – MŠL/002-05-06/138002)

- činil počet přírůstků 112 položek, do II. stupně (a elektronicky v programu DEMUS evidováno) bylo převedeno 1 188 položek, celkem je v II. stupni evidováno položek;
- v rámci periodické inventarizace byly zrevidovány podsbírký Archeologie (927 položek), Historie (fond Kalvoda – 291 položek) a Textil (150 položek) krásné umění, celkem bylo revidováno 1 368 položek;
- celkový počet položek 22 200.

V Památníku Mohyla míru (CES – PMM/002-05-06/140002)

- činil počet přírůstků 5 položek přírůstkových čísel;
- periodická revize se, s ohledem na to, že v roce 2007 byl revidován celý fond, neuskutečnila, další periodická inventarizace - nových přírůstků bude provedena za rok 2010;
- počítačově bylo zpracováno v programu DEMUS 12 položek;
- celkový počet položek 555.

V Památníku písemnictví na Moravě (CES – PPM/006-05-31/350006)

- Sbírka se za rok 2009 rozrostla o 20 přírůstkových čísel;
- v roce 2009 proběhla periodická revize sbírky, šlo o 55 položek (692 kusů);
- celkový počet položek: 114.

Poradní sbor schválil návrh na vyřazení:

- ❖ 10 předmětů ze sbírky Muzea ve Šlapanicích (jde o předměty získané převodem ze zrušeného Krajského národního výboru v Brně pro nulovou uměleckou i historickou hodnotu, resp. nenávratně poškozené),
- ❖ 7 předmětů (s napoleonskou tematikou) a 1 předmětu - archeologického celku (nález ostatků ze špitální jámy u motorestu Rohlenka) ze sbírky Muzea ve Šlapanicích a jejich přeřazení do sbírky Památníku Mohyla míru,
- ❖ 2 předmětů - archeologických celků ze sbírky Muzea ve Šlapanicích a jejich přeřazení do sbírky Podhoráckého Muzea,
- ❖ 1 předmětu – archeologického celku ze sbírky Muzea ve Šlapanicích a jeho přeřazení do sbírky Muzea v Ivančicích,
- ❖ 2 předmětů – archeologických celků ze sbírky Muzea v Ivančicích a jeho přeřazení do sbírky Muzea ve Šlapanicích.

Archeoložka Muzea Brněnska převedla do II. stupně evidence 26 položek sbírky Muzea v Ivančicích, digitalizováno bylo 98 položek archeologické sbírky pobočky, do II. stupně evidence bylo převedeno 409 položek sbírky Muzea ve Šlapanicích, digitalizováno zde bylo 14 položek archeologické sbírky pobočky,

dále byly opraveny staré zápisy v Demusu a přepsány původní papírové karty u 100 položek. V rámci postupné digitalizace sbírky a jako příprava revize archeologické sbírky bylo do digitální podoby (Demus) převedeno 1537 záznamů.

Ke stanoveným termínům 15. 5. a 15. 11. 2009 byly na MK ČR nahlášeny příslušné změny – aktualizace (nová přírůstková a inventární čísla).

d) Konzervování a restaurování sbírek

V Muzeu Brněnska působí dva konzervátoři, konzervátor dřeva a kovu (ošetřování předmětů tímto pracovníkem je do určité míry omezeno pověřením funkcí bezpečnostního technika, kterou vykonává v kumulaci) a konzervátorka keramiky a skla (na zkrácený úvazek). Celkem ošetřili během roku 1 543 sbírkových předmětů: 34 ks ze sbírky Podhoráckého muzea, 107 ks pro Muzeum v Ivančicích, 1 410 ks pro Muzeum ve Šlapanicích (šlo o ošetření sbírkových předmětů převážených z dočasného místa uložení v Předklášteří do depozitáře ve Šlapanicích). V radiační komoře firmy BIOSTER ve Veverské Bítýšce byly ošetřeny předměty ze sbírek Podhoráckého muzea, Muzea v Ivančicích a Muzea ve Šlapanicích;

Restaurovány byly tyto sbírkové předměty:

PODHORÁCKÉ MUZEUM

- dřevěná truhlice č. 2 (inv. č. NA 16, realizace Střední škola umění a designu a Vyšší restaurátorská škola Brno),
- soubor keramiky – 6 džbánů a 2 zásobní láhve (inv. č. H 211, H 214, H 284, H 292, H 295, H 306, H 3162, př. č. 31/95, realizace Eva Vítková, Domášov),
- kamenné fragmenty ze stálé expozice lapidária a další kameny k doplnění stálé expozice (v rámci obnovení expozice, realizace Michaela Mrázková, Skalička);

MUZEUM V IVANČICÍCH

- 61 ks sbírkových předmětů (keramika);

MUZEUM VE ŠLAPANICÍCH

- dokončeno bylo restaurování souboru nábytku z období biedermeieru (inv. č. H 5100/1-8 a H 5101),
- jak už svrchu řečeno, konzervátor ošetřil 1407 kusů sbírkových předmětů před jejich převozem do depozitáře ve Šlapanicích,
- kromě toho probíhalo restaurování textilu (6 kusů);

PAMÁTNÍK MOHYLA MÍRU

- restaurován byl obraz - olejomalba Napoleon I. (inv. č. MM 531);

PAMÁTNÍK PÍSEMNICTVÍ NA MORAVĚ

- restaurování se neuskutečnilo.

e) Uložení sbírek

V depozitářích všech poboček byl prováděn průběžný úklid, prováděny pravidelné odpočty a počítačové vyhodnocování naměřených hodnot teploty a vlhkosti vzduchu, kontrolovány hasicí přístroje.

PODHORÁCKÉ MUZEUM

Byl proveden úklid a nové uložení sbírek v depozitářích č. 1, 2 a 3 v souvislosti, v depozitářích č. 1 a 4 pokračovalo ukládání písemností archivu muzea, byly instalovány odpuzovače hlodavců, na podzim byla provedena deratizace místností, pokračovalo se v novém systému ukládání sbírek kovového charakteru v depozitáři č. 1, byla zakoupena skříň typu „mamut“ na velkoplošné formáty písemností a uměleckých sbírek.

MUZEUM V IVANČICÍCH

V důsledku přestěhování téměř celého sbírkového fondu Muzea v Ivančicích do rajhradských depozitářů, mají pracovnice ivančického muzea prakticky dvě pracoviště. V rajhradském depozitáři se

pracovnice pobočky věnovaly digitalizaci (čárové kódy, fotografie) kreseb, grafiky a ex libris, které jsou součástí podsbírkky umění a dalšímu uspořádání sbírkových předmětů a jejich lokace s využitím čárových kódů; to bude hlavní činností ivančického muzea i v letech následujících.

Pracovnice ivančického muzea se v rajhradském depozitáři věnovaly digitalizaci (čárové kódy, fotografie) kreseb, grafiky a ex libris, které jsou součástí podsbírkky umění. Bylo digitalizováno 512 sbírkových předmětů.

Poznámka: Digitalizace sbírkových předmětů ivančického muzea započala již v roce 2005, v souvislosti se stěhování sbírkového fondu do depozitářů v Rajhradě, a to za účelem jednoznačné identifikace předmětů. Od roku 2005 do konce roku 2009 tak bylo digitalizováno, tzn. převedení sbírkových předmětů do digitální podoby fotografováním, 11 687 sb. předmětů.

MUZEUM VE ŠLAPANICÍCH

Pokračovalo se ve zprovoznění depozitáře na Brněnské ulici. V roce 2009 sem byla převezena většina sbírkových předmětů, které byly doposud z prostorových důvodů deponovány v Podhoráckém muzeu. Pokračovala také celková reorganizace uložení šlapanických sbírek (přesuny mezi depozitáři v hlavní muzejní budově, v Orlovně a na Brněnské ul.), jejímž cílem je optimalizace uložení sbírkového fondu.

PAMÁTNÍK MOHYLA MÍRU

V roce 2009 byly dokončeny v I. PP nového pavilonu prostory pro nový depozitář a příruční knihovnu Památníku PMM. Vedoucí památníku se seznámil se sbírkovým fondem, který je dosud uložen v Muzeu ve Šlapanicích a spravuje jej zástupce ředitele. Plánovaný přesun sbírkového fondu na Mohylu míru, konečná realizace by měla proběhnout v roce 2010 a 2011.

PAMÁTNÍK PÍSEMNICTVÍ NA MORAVĚ

Sbírkové předměty jsou prozatím nadále provizorně uloženy v knihovním skladu, který podléhá bezpečnostnímu režimu a je přístupný jen omezenému určenému okruhu pracovníků.

2. KNIHOVNY

Muzeum Brněnska spravuje knižní fond **Knihovny Muzea Brněnska**, registrovaný u Ministerstva kultury pod ev. č. 6205/2005, a knižní fond **Knihovny Benediktinského opatství Rajhrad**, registrovaný pod ev. č. 6206/2005.

- Během roku 2009 byla dokončena katalogizace periodik zařazených do fondu centrální Knihovny Muzea Brněnska do podoby elektronického katalogu;
- dále prováděly knihovnice revizi a rekatalogizaci knihovního fondu Knihovny Benediktinského opatství Rajhrad, do konce roku 2009 bylo v rámci této rekatalogizace téměř dokončeno zpřístupnění sbírky map ve formě elektronického katalogu, dokončení zpřístupnění je plánováno na 1. čtvrtletí roku 2010;
- Muzeum Brněnska se zapojilo do programu VISK, vyhlašovaného Ministerstvem kultury ČR, a jeho šestého podprogramu – Digitalizace historických dokumentů: pokračovalo se v digitalizaci rukopisů z benediktinské knihovny; V rámci tohoto projektu bylo digitalizováno 10 rukopisů (R 1a, R 1b, R 1c, R 1d, R 1e R 2, R 3, R 4, R 5, R6). Tyto digitalizované tituly byly zařazeny do databáze Manuscriptorium;
- knihovnice se v roce 2009 podílely na vytváření metodiky zpracování historických fondů na pravidelných pracovních skupinách organizovaných Moravskou zemskou knihovnou, Vědeckou knihovnou v Olomouci a SDRUKem (Sdružení knihoven);
- v roce 2009 byly v rámci prací na elektronické katalogizaci knižního fondu Knihovny Benediktinského opatství Rajhrad a Knihovny Muzea Brněnska, které započaly v roce 2006, zařazeny do elektronické katalogizace další tituly. Jednalo se o 1515 záznamů starých tisků a 723 záznamů historických map a 7654 jednotek periodik z Knihovny Benediktinského opatství Rajhrad

a 1687 záznamů monografií a 6781 záznamů periodik a 43 CD-ROM z fondů Knihovny Muzea Brněnska.

- bulletin *Libri de bibliotheca nostra* vydávaný Památníkem písemnictví na Moravě (v roce 2009 vyšla 4 čísel) představil i přírůstky do Knihovny Muzea Brněnska od ledna do září roku 2009 a dary, které získal Památník písemnictví na Moravě;
- **Neperiodické publikace (knihy) Knihovny Muzea Brněnska:** V roce 2009 bylo zapsáno 646 přírůstkových čísel (titulů), z toho 388 knih bylo získáno darem, 258 titulů bylo zakoupeno. Pro *Podhorácké muzeum* bylo získáno 9 knižních titulů (darem 2), pro *Muzeum v Ivančicích 8* (darem 1), pro *Muzeum ve Šlapanicích 27* (darem 5), pro *Památník písemnictví na Moravě 598* (darem 377), pro *Památník Mohyla míru 4* tituly darem 3). Celková částka za nákup neperiodických publikací činila **31 170,10 Kč**.
- **Periodické publikace (noviny a časopisy) Knihovny Muzea Brněnska:** Nákup časopisů a novin se děje především formou předplatného pro jednotlivé pobočky, a to jak u oborů odborných, tj. historických, tak ekonomických. Kromě Deníku Rovnost, který odebírají všechny pobočky, byl předplacen odběr 28 titulů, celková částka za předplatné činila **38 877,00 Kč**.

3. PREZENTACE – EXPOZICE, VÝSTAVY

a) Stálé expozice Muzea Brněnska

PODHORÁCKÉ MUZEUM

- ♦ **Mineralogický systém a paleontologie**
- ♦ **Minerály Tišnovska**
- ♦ **Lapidárium kamenných fragmentů v křížové v chodbě kláštera Porta coeli**
Byla dokončena rekonstrukce a doplnění expozice; otevřena byla slavnostně vernisáží 11. září v rámci programu oslav 80. výročí založení muzea.
- ♦ **Měšťanský obytný interiér z přelomu 19. a 20. století**
- ♦ **Dějiny a současnost kláštera Porta coeli**

MUZEUM VE ŠLAPANICÍCH

- ♦ **Koněspřežný kočár vyrobený mezi lety 1890 - 1899 rakouskou firmou BRUNN-H-FISCHER**
a **Koněspřežný kočár „Leib-Coupé“ (Personal Coupé) vyrobený v roce 1900 rakouskou firmou SCHVEINERT, VINNA, AUSTRIA.**
Od června do září 2009 byl ve vestibulu vystaven v rámci výstavy k 120. výročí založení šlapanického hasičského sboru historický hasičský vůz a kočáry byly na tu dobu zapůjčeny NPÚ, ú. o. p. v Brně, SZ v Rájci-Jestřebí.

PAMÁTNÍK MOHYLA MÍRU

- ♦ **Bitva tří císařů. Slavkov / Austerlitz 1805**
Došlo k obnově technického zařízení v multimediální expozici, byla provedena také jeho údržba;
hlavní důraz byl dále kladen na dovybavení nového víceúčelového pavilonu i na venkovní úpravy pavilonu i okolí - blíže o tom v pasáži o opravách a renovacích.

PAMÁTNÍK PÍSEMNICTVÍ NA MORAVĚ

- ♦ **Stálá expozice písemnictví na Moravě a písemnictví s vazbami na Moravu**
Byla dokončena část věnovaná staroslovanskému písemnictví a provedena výměna některých starých tisků. Trvajícím úkolem je pojednání vnějšího pláště 1. části a instalace literární topografie.

b) Výstavy

V Muzeu Brněnska proběhlo v roce 2009 27 výstav, z toho 3 výstavy byly zahájeny v závěru roku 2008.

PODHORÁCKÉ MUZEUM

- **Restaurované předměty ze sbírek Podhoráckého muzea**
do 11. ledna (z roku 2008)
- **Emanuel Ranný (1913 – 2008). Celoživotní dílo.**
- **Emanuel Ranný ve svém prostředí 2000 – 2008. Výstava fotografií Valeriany Kallabové**
do 8. února 2009 (z roku 2008)
- **Rostliny, zvířata a lidé**
Šlo o tradiční výstavu výtvarných prací žáků ZUŠ v Předklášteří.
od 8. února do 29. března
- **Tak dlouho se chodí se džbánem...**
Výstava s podtitulem „putování keramického džbánu od výrobce k uživateli a od uživatele do muzea“ představila restaurované předměty ze sbírek keramiky Muzea Brněnska.
od 29. března do 26. dubna
- **Volání moře**
Šlo o výstavu lastur a modelů lodí. Výstavu doprovázely fotografie Hany Hrnčířové.
od 26. dubna do 25. října
- **Letem muzejním světem**
Výstava byla uspořádána k 80. výročí založení Podhoráckého muzea. V konkrétních historických etapách vývoje představila činnost pobočky včetně jejího zázemí a vybraných sbírkových předmětů.
od 23. května do 8. listopadu (poté byla výstava prodloužena do 28. února 2010)
- **Jiřiny**
Tradiční výstava květin, tentokrát ve spolupráci s firmou „Langrovo zahradnictví“ z Rájce-Jestřebí, byla doprovázena fotografiemi D. Sochorové.
od 11. do 20. září
- **Židle Dušana Tejkala**
Výstava nahradila původně plánovanou výstavu regionálního výtvarníka a řezbáře J. B. Trnky (jeho výstava se nekonala kvůli nekorektnímu jednání autora).
od 8. listopadu do 17. ledna 2010
- **Památné stromy Tišnovska**
Výstava byla uspořádána ve spolupráci s Městem Tišnovem, EKO poradnou v Tišnově a s Mateřským centrem Studánka v Tišnově.
od 29. listopadu do 28. března 2010

Nejvíce navštíveny byly výstavy *Volání moře* (5 616 návštěvníků) a *Letem muzejním světem* (3487 návštěvníků).

MUZEUM V IVANČICÍCH

Muzeum v Ivančicích nemá vlastní výstavní prostory. Dohoda s vedením města stanoví, že přibližně po dobu šesti měsíců v roce může muzeum pořádat své výstavy v galerii Památníku A. Muchy, kterou město muzeu pronajímá. V roce 2009 připravilo ivančické muzeum dvě výstavy, jednu v první, druhou v druhé polovině roku:

➤ **Tajemství školního kabinetu**

Šlo o výstavu uspořádanou ve spolupráci s Muzeem Vysočiny v Třebíči.
od 13. února do 26. dubna

➤ **Tak dlouho se chodí se džbánem...**

Výstava s podtitulem „putování keramického džbánu od výrobce k uživateli a od uživatele do muzea“ představila restaurované předměty ze sbírek keramiky Muzea Brněnska. Výstava, instalovaná předtím v Podhoráckém muzeu, byla v Ivančicích doplněna exponáty z tamní sbírky.

od 10. července do 30. září

Výstavu *Tajemství školního kabinetu* navštívilo 794 návštěvníků.

MUZEUM VE ŠLAPANICÍCH

➤ **Pro potěchu oka i duše**

do 18. ledna (z roku 2008)

➤ **Když se řekne archeologie...**

Výstava představila nejrůznější metody archeologického výzkumu a další "život" archeologických nálezů až po jejich konečné zpracování. K výstavě byl připraven doprovodný program pro školy a interaktivní dětská dílna.

od 13. února do 17. května

➤ **Slovutný Mistře!**

Výstava byla další ze série výstav věnovaných nejznámějšímu šlapanickému rodákovi malíři Aloisi Kalvodovi. Jednalo se o autorský projekt Muzea ve Šlapanicích, který vycházel především z výsledků další fáze zpracování rozsáhlého fondu Kalvoda, který je součástí šlapanických sbírek. K výstavě byla připravena výtvarná dílna pro děti a dospělé. Výstava byla uspořádána k 75. výročí založení muzea.

od 12. června do 27. září

➤ **Co jste, hasiči...**

Autorská výstava byla uspořádána jako výsledek vlastního výzkumu při příležitosti 120. výročí založení šlapanického hasičského sboru ve spolupráci s Hasičským sborem Šlapanice. Představila činnost a působení sboru, ale také fenomén ohně, jeho význam a jeho chápání společností. Výstava byla uspořádána k 75. výročí založení muzea

od 12. června do 27. září

➤ **Touha být indiánem**

Výstava představila život a kulturu severoamerických prérijních indiánů. Byla připravena ve spolupráci s euroindiánským sdružením Indian Corral. K výstavě byl připraven bohatý doprovodný program pro školy a interaktivní dětská dílna.

od 16. října do 14. února 2010

➤ **Vyšla hvězda nad Betlémem**

Výstava betlémů byla uspořádána spolupráci s Komisí pro kulturu, tradice a cestovní ruch města Šlapanice. Představila betlémy ve vlastnictví šlapanických občanů doplněné o sbírky dvou soukromých sběratelek a o soukromou kolekci pohlednic.

od 11. prosince do 10. ledna 2010

Výstava *Slovutný mistře!* přinesla prezentaci zcela nových poznatků o Kalvodově životě a tvorbě a sklídila oprávněné uznání především u odborné veřejnosti. Nejvíce navštívenou výstavou byla výstava *Vyšla hvězda nad Betlémem*, kterou shlédlo během necelého měsíce 998 lidí.

PAMÁTNÍK PÍSEMNICTVÍ NA MORAVĚ

➤ **Marcela Mikulášková**

Výstava představila osobnost a dílo předčasně zesnulé brněnské básnířky a divadelní herečky.
od 6. ledna do 1. února

➤ **Šíření Comestorovy Historie scholastiky po Českých zemích**

Výstava věnovaná významné středověké učebnici hojně rozšířená nejen u nás, ale i v zahraničí.
Výstava koncipována jako putovní, byla poté zapůjčena na další místa.
od 3. února do 1. března

➤ **Bohumil Hrabal a Brno**

Výstava představila brněnské návraty známého autora, brněnské kořeny spisovatele - prostředí, které ovlivnilo jeho tvorbu. Šlo o stěžejní výstavu sezony.
od 26. března do 30. srpna

➤ **Máma má mísu**

Stručná přehledka historie slabikářů, ve spolupráci s Muzeem Komenského v Přerově.
od 9. června do 27. září

➤ **Listujeme ve středověkých rukopisech**

Výstava byla uspořádána ve spolupráci s mezinárodním sdružením Klösterreich a švýcarským nakladatelstvím Faksimile.
od 17. července do 2. srpna

➤ **Chryzantémy a nostalgie podzimu**

Již tradiční listopadové spojení přírody a literatury, ve spolupráci se Střední zahradnickou školou v Rajhradě.
od 4. do 22. listopadu

➤ **Spadané listí**

Listy v přírodě a listy moravských spisovatelů z „osmičkových“ let 20. století. Aranžmá výstavy bylo připraveno ve spolupráci se Střední zahradnickou školou v Rajhradě.
od 12. listopadu do 7. prosince

➤ **Listování**

Ukázky z knihovny benediktinského kláštera v Rajhradě.
od 10. prosince do 3. ledna

➤ **Co rok dal**

Ukázky toho co získal Památník v roce 2009 nově do svých sbírek.
od 10. prosince do 3. ledna

Stěžejní výstavou Památníku byla výstava o Bohumilu Hrabalovi, která také zaznamenala nejvyšší návštěvnost.

c) Návštěvnost expozic a výstav

	r. 2009	r. 2008	rozdíl	rozdíl v %
Podhorácké muzeum				
- muzeum	7 225 osob	8 235 osob	- 1 010 osob	- 12 %
- klášter	9 055 osob	8 699 osob	+ 356 osob	+ 4 %
Muzeum v Ivančicích	1 329 osob	2 167 osob	- 838 osob	- 38,5 %
Muzeum ve Šlapanicích	2 969 osob	2 990 osob	- 21 osob	- 0,7 %
Památník písemnictví na Moravě	11 113 osob	14 423 osob	- 3 310 osob	- 23 %
Památník Mohyla míru	24 688 osob	24 341 osob	+ 347 osob	+ 1,5 %

Celkem	56 379 osob	60 855 osob	- 4 476 osob	- 7 %
---------------	--------------------	--------------------	---------------------	--------------

V tabulce jsou zahrnuti platící i neplatící návštěvníci. Platících návštěvníků bylo v roce 2009 46 050, tj. o 5,5% méně než v roce 2008. Neplatících bylo 10 329, tj. o 21% méně. Mezi neplatícími tvořili velkou většinu návštěvníci vernisáží a ti, kteří zavítali do muzea o Muzejní noci – v Podhoráckém muzeu, Památníku Mohyla míru, Památníku písemnictví na Moravě (bylo jich 4 920, přibližně tolik co v roce předchozím) a o Mezinárodním dnu muzeí a Mezinárodním dni památek. Relativně vysoký byl, jako každý rok, také počet neplatících návštěvníků - uniformovaných členů klubů vojenské historie na Mohyle míru v průběhu vzpomínkových akcí ke 204. výročí bitvy u Slavkova; značný byl mezi neplatícími i v roce 2009 počet tělesně postižených a nejmenších návštěvníků z mateřských škol. Podíl neplatících návštěvníků na celkovém počtu návštěvníků byl opět o něco vyšší než v předcházejícím roce, šlo o přibližně 22% z celkového počtu.

Ze statistického přehledu vyplývá, že v roce 2009 navštívilo expozice a výstavy Muzea Brněnska o 7% méně návštěvníků než ve stejném období předchozího roku. Návštěvníků ubylo v Podhoráckém muzeu, v Muzeu v Ivančicích (tam byl úbytek nejvyšší, i když vezmeme v potaz, že doba otevření výstav tam byla ve srovnání s rokem 2008 o 10 dnů kratší) a v Památníku písemnictví na Moravě. Přibližně stejná návštěvnost byla v Muzeu ve Šlapanicích, mírný nárůst naopak zaznamenal klášter Porta coeli a Památník Mohyla míru.

Co se skladby návštěvníků týká, ve školních výpravách navštívilo expozice a výstavy Muzea Brněnska 8 208 návštěvníků.

Pokud jde o jednotlivé výstavy, největší počet návštěvníků zaznamenaly dlouhodobé výstavy *Volání moře* a *Letem muzejním světem* v Podhoráckém muzeu, výstava *Tajemství školního kabinetu* v Muzeu v Ivančicích, výstavy *Touha být indiánem* a *Vyšla hvězda nad Betlémem* v Muzeu ve Šlapanicích a výstavy *Bohumil Hrabal a Brno* v Památníku písemnictví na Moravě v Rajhradě.

4) INTERPRETACE - DOPROVODNÉ PROGRAMY K VÝSTAVÁM, MUZEJNÍ AKCE A VÝSTAVNÍ AKTIVITY MIMO MUZEUM, KULTURNĚ VÝCHOVNÁ ČINNOST

a) Doprovodné programy a akce k výstavám

Hlavní důraz je v této činnosti kladen na to, aby bylo muzeum jednak živou institucí, a to zejména pro mladé lidi. Proto se již staly tradiční součástí mnoha výstav interaktivní programy (viz také níže). Pokud jde o dospělou populaci, resp. veřejnost bez rozlišení věku, odbornosti a tedy forem přístupu, zaměřuje se Muzeum Brněnska zejména na kvalitní obsah vernisáží a doprovodných programů k výstavám. Častěji než v minulosti se také na výstavách používají audiovizuální prvky, což významně přispívá ke zvýšení úrovně prezentace; reprodukční technika byla využita v roce 2009 využita mj. na výstavách *Letem muzejním světem*, *Slovný Mistrě!*, *Co jste, hasiči...*, *Touha být indiánem*, *Bohumil Hrabal a Brno* aj.

PODHORÁCKÉ MUZEUM

- Uspořádalo k výstavě z díla E. Ranného st. setkání s praktickou ukázkou grafických technik; setkání se zúčastnili členové Společnosti Anny Pammrové a další zájemci z řad veřejnosti.

MUZEUM V IVANČICÍCH

- Vzhledem tomu, že muzeum má k dispozici pouze výstavní prostory v Galerii Památníku Alfonse Muchy, která je zařízením města, po omezenou dobu, je v Ivančicích možnost pořádat k výstavám doprovodné programy omezená, nepočítáme-li program, který byl součástí vernisáže výstavy *Tak dlouho se chodí se džbánem...*

MUZEUM VE ŠLAPANICÍCH

- Ke všem výstavám byly prováděny komentované prohlídky a připraveny tzv., „dětské dílny“ a interaktivní doprovodné programy pro školy - blíže viz níže v kapitole o kulturně výchovné činnosti zaměřené na mládež;
- v rámci tzv. Medového dne ve Šlapanicích připravilo muzeum ve spolupráci s místním sdružením myslivců výstavu loveckých trofejí doplněnou o komentovanou prohlídku pro vybrané školní třídy, muzeum k této akci také připravilo pro malé návštěvníky pracovní listy;
- ve spolupráci s obcany Šlapanic a místními hasiči byla - příležitosti 120. výročí šlapanického hasičského sboru uspořádána výstava o historii sboru pod názvem *Co jste, hasiči...*

PAMÁTNÍK MOHYLA MÍRU

- 16. ledna byla uspořádána komentovaná prohlídka pro delegaci z francouzského města Gers, která navštívila pod záštitou JMK;
- 18. února navštívili památník, kde vyslechli komentovanou prohlídku, delegáti zasedání Záchraného hasičského sboru JMK z řady evropských zemí;
- 22. března se konala v kapli mše ve spolupráci s Obcí Prace;
- 23. května byla uspořádána komentovaná prohlídka a kulturní program pro delegaci k předsednictví ČR v EU pod záštitou JMK;
- komentovanou prohlídku a kulturní program připravilo vedení Muzea Brněnska a Památníku Mohyla míru 23. května také pro delegaci předsedy bulharského Národního shromáždění, která byla hostem Krajského úřadu Jihomoravského kraje;
- 27. května se při příležitosti Světového běhu harmonie uskutečnila lektorovaná prohlídka pro účastníky a pietní akt v kapli, obdobná prohlídka byla uspořádána 26. června pro účastníky mezinárodní konference – Znojmo 1809;
- 28. října v den státního svátku - vzniku ČSR byla již tradičně uspořádána připomínka této události;
- 11. listopadu navštívila památník skupina tajemníků městských úřadů pod záštitou MÚ Šlapanice, pro kterou byla uspořádána lektorovaná prohlídka a koncert vážné hudby v kapli památníku;
- 29. listopadu se v areálu památníku uskutečnil, také tradičně, pietní akt ke 204. výročí bitvy u Slavkova.

PAMÁTNÍK PÍSEMNICTVÍ NA MORAVĚ

- Ke všem výstavám byly k dispozici informační letáky a byly pořádány komentované prohlídky, které vedli kurátoři výstav.

b) Výstavní a další obdobné aktivity mimo muzeum

PODHORÁCKÉ MUZEUM

• *Stálá expozice města Tišnova v Millerově domě na Jungmannově ulici*

Odborní pracovníci muzea spolupracovali na scénáři expozice a přispěli konzultacemi a metodickou činností.

MUZEUM VE ŠLAPANICÍCH

- Poskytlo své prostory a pracovníci se podíleli na přípravě a prezentaci výstavy loveckých trofejí u příležitosti konání tzv. Medového dne, který pořádalo Město Šlapanice. Pracovníci muzea ve spolupráci s místními myslivci připravili také pracovní listy, soutěž o ceny a komentovanou prohlídku pro školy mimo Medový den.

PAMÁTNÍK PÍSEMNICTVÍ NA MORAVĚ

• Šíření Comestorovy Historie scholastiky po Českých zemích

Putovní výstava Památníku se konala ve Vlastivědném muzeu v Olomouci, v Okresním archivu v Jihlavě a ve vestibulu Krajského úřadu Jihomoravského kraje v Brně.

- **Skrytá paměť Moravy** - slavnostní vyhlášení výsledků soutěže se uskutečnilo 19. června 2009 v areálu Slovanského Hradiště v Mikulčicích, NKP.

c) Muzejní noc

Muzejní noc v Brně a okolí je již tradičně součástí Festivalu muzejních nocí, pořádaného Asociací muzeí a galerií ČR. Muzeum Brněnska se akce účastní od jejího počátku v roce 2004. V roce 2009 se konala Muzejní noc v sobotu 16. května, návštěvnost opět zaznamenala rekord. Na akci se podílely tři pobočky: Podhorácké muzeum, Památník Mohyla míru a Památník písemnictví na Moravě, během muzejní noci je navštívilo 4 920 lidí, což byl přibližně stejný počet jako v roce předchozím.

Podhorácké muzeum navštívilo během Muzejní noci 2 121 návštěvníků. Během večera mohli mj. shlédnout přehlídku automobilových veteránů, dramatickou scénku o založení muzea i taneční soubor, který svým vystoupením připomněl dobu, v níž bylo muzeum založeno.

Na Památník Mohyla míru zavítalo - přes omezenou kapacitu autobusů – 949 spokojených návštěvníků. Prohlédli si multimediální expozici „Bitva tří císařů“ a vyslechli koncert komorní hudby v podání souboru Musica Nova.

Ti, kdo přijeli o Muzejní noci do Rajhradského kláštera – bylo jich celkem 1 850 – si prohlédli nedávno restaurované hlavní historické schodiště, Ioni od 1. 7. 2008 otevřenou druhou část stálé expozice a vyslechli čtení z tvorby Bohumila Hrabala v podání brněnských herců Jiřího Taubera a Věry Zástěrové.

d) Další aktivity

PODHORÁCKÉ MUZEUM

Ve středu 10. června 2009 navštívil Podhorácké muzeum prezident ČR Václav Klaus.

Muzeum si připomnělo 80. výročí od svého založení. K tomuto jubileu byla uspořádána řada akcí:

- na výročí muzea byla zaměřena výstava *Letem muzejním světem*;
- také akce v rámci Muzejní noci 16. května se nesly ve znamení doby, ve které muzeum vzniklo (přehlídka automobilových veteránů, vystoupení tanečního souboru, dramatická scénka o založení muzea aj.);
- hlavním dnem oslav bylo 11. září, kdy se konaly v sále v sále obecního úřadu v Předklášteří odborný seminář na téma „Cesta předmětu od užití k muzejní prezentaci“, na kterém bylo předneseno osm referátů (budou otištěny ve Sborníku Muzea Brněnska 2010) a zúčastnilo se ho 32 lidí;
- v křížové chodbě kláštera vernisáž rekonstruované a doplněné stálé expozice lapidária kamenných fragmentů, komentovaná prohlídka Podhoráckého muzea, výstav a expozic pro účastníky oslav, společenské setkání zaměstnanců, bývalých pracovníků a příznivců muzea;
- k výročí bylo dále vydáno pamětní razítko, zhotoveny tašky s potiskem a oplatky s obalem propagujícím Podhorácké muzeum a klášter Porta coeli, o výročí přineslo zprávu zpravodajství ČT Brno, pro rozhlas byl připraven pořad v rámci cyklu „Zelný rynek“, v průběhu roku vycházel v Tišnovských novinách, denním tisku a obecních zpravodajích seriál článků o výročí muzea (z dalších záměrů se nepodařilo pouze vydání samostatné publikace - připravené texty budou otištěny ve Sborníku Muzea Brněnska 2010);
- po celý rok mimoto probíhala soutěž „Co je to?“, v níž měli návštěvníci rozpoznat sbírkové předměty z fondů Podhoráckého muzea.

PAMÁTNÍK MOHYLA MÍRU

- 4. dubna byl uspořádán pietní akt pro účastníky tradičního Mezinárodního automobilového závodu, který se konal ve dnech 4. a 5. dubna;
- 24. června navštívila památník na pozvání Jihomoravského kraje delegace partnerského nizozemského města Utrechtu;
- 7. srpna bylo uspořádáno v areálu památníku vystoupení francouzské dechové hudby Harmonia;

- 21. srpna navštívil památník v doprovodu hejtmána M. Haška ministr obrany ČR M. Barták
- 17. října se uskutečnila pod záštitou Jihomoravského kraje návštěva pražského diplomatického sboru;
- 4. listopadu navštívila památník v doprovodu českého velvyslance v Záhřebu K. Kühnla chorvatská delegace;
- 13. listopadu byl uspořádán pietní akt pro účastníky připomínky 10. výročí založení Mohyla míru-Austerlitz o.p.s.;
- 20. listopadu se památník připojil k charitativní akci „Kutuzovův pochod“, kterou pořádal 102. průzkumný prapor generála Karla Palečka na podporu Dětského domova Plumlov a Fondu ohrožených dětí Klokánek Brno, památník poskytl armádě prostory výletní terasy i kavárny a zorganizoval prohlídky expozice i památníku

e) Doprovodné akce k výstavám, kulturně výchovná činnost

PODHORÁCKÉ MUZEUM

- Bylo uspořádáno představení knihy Anny Pammrové *Dopisy rodině Havlových*, a to ve spolupráci se Společností Anny Pammrové;
- pobočka spolupracovala při přípravě odhalení pamětní desky malířce Zdeňce Ranné na rodném domě ve Vohančicích;
- odbornou praxi absolvovala pod vedením vedoucího pobočky PhDr. J. Zaczala studentka Obchodní akademie L. Vašíčková;
- pod vedením PhDr. I. Ochrymčukové byl připraven v rámci diplomové práce studentky historie pro žáky II. stupně a gymnázia výklad o klášteře Porta coeli;
- PhDr. I. Ochrymčuková připravila speciální výklad pro nevidomé.

MUZEUM VE ŠLAPANICÍCH

Muzeum si připomnělo 75. výročí od svého založení.

- Na výstavy *Slovutný mistrě...*, *Vyšla hvězda nad Betlémem* a *Co jste, hasiči...* zapůjčili řadu vystavených exponátů místní občané, po obsahové stránce byl pro tyto výstavy důležitým přínosem výzkum pracovníků muzea mezi místními občany (nahrávky pamětníků atp.);
- součástí výstavy *Vyšla hvězda nad Betlémem* byla také soutěž o nejkrásnější perníkový betlém uspořádaná MU Šlapanice ve spolupráci s muzeem;
- v rámci etnologického a historického výzkumu pracovníci muzea spolupracovali s místními občany;
- pokračovala spolupráce muzea se šlapanickým folklórním souborem Vrčka;
- dále viz níže v kapitole o kulturně výchovné činnosti pro mládež.

PAMÁTNÍK MOHYLA MÍRU

- Viz níže oddíl věnovaný kulturně výchovné činnosti zaměřené na mládež a vědeckovýzkumné činnosti.

PAMÁTNÍK PÍSEMNICTVÍ NA MORAVĚ

- K akcím pro veřejnost lze přiřadit několik vycházek pořádaných Klubem přátel památníku – Po židenických stopách Františka Hrabala, Kunštátem Fr. Halase, Za památkami Olomouce;
- **At' žije republika** - večer věnovaný vzniku Československa se konal 27. října a jeho jádrem se stalo autorské čtení účastníků Literární soutěže Skrytá paměť Moravy a vyhlášení čtvrtého ročníku literární soutěže pro mládež.

f) Kulturně výchovná činnost zaměřená na mládež

Tak jak již bylo uvedeno ve zprávách o činnosti za minulé léta, vzhledem k tomu, že Muzeum Brněnska nemá na tuto činnost specializovaného a vyčleněného pracovníka, soustřeďuje se kulturně výchovná činnost zaměřená na mládež zejména na zčásti již výše popsanou práci odborných pracovníků Muzea Brněnska s dětmi a mládeží.

PODHORÁCKÉ MUZEUM

- K výstavám *Letem muzejním světem*, *Tak dlouho se chodí se džbánem* a *Volání moře* byly uspořádány tzv. „dětské dílny“;
- v průběhu roku 2009 byly inovovány pracovní listy „Klášter Porta coeli“ pro žáky základních škol a dětské verze průvodcovských textů klášterem;
- PhDr. I. Ochrymčuková metodicky a odborně spolupracovala s Gymnáziem Tišnov na mezinárodním projektu Comenius a se střední školou Fortika Lomnice u Tišnova na tradiční jarní prezentaci studentů školy Gastrotour 2009, tentokrát věnované národopisným tradicím (konzultace a zpracování libreta), spolupůsobila rovněž v Mateřském centru Studánka Tišnov při přípravě naučné stezky pro děti v lese Klucanina;
- pod odborným vedením PhDr. I. Ochrymčukové působil při Podhoráckém muzeu v r. 2009 již čtvrtý rok muzejní kroužek pro děti školního věku.

MUZEUM V IVANČICÍCH

- součástí výstavy *Tajemství školního kabinetu* byl kvíz pro školy.

MUZEUM VE ŠLAPANICÍCH

Prakticky ke všem výstavám byly připravovány programy pro školy zahrnující kromě komentované prohlídky výstavy i soutěžní program v interaktivní dětské dílně.

- O nabídce doprovodných programů byly školy informovány individuálně (osobní návštěvy kurátorů ve školách, informační a propagační materiály připravené právě pro tento účel);
- archeoložka muzea připravila pro žáky 4. třídy ZŠ Milénova Brno přednášku o pravěku;
- ve spolupráci s Gymnáziem ve Šlapanicích a HZS JMK bylo uspořádáno požární cvičení spojené s návštěvou výstav *Slovutný mistr... a Co jste, hasiči...;*
- v rámci tzv. Medového dne ve Šlapanicích připravilo muzeum ve spolupráci s místním sdružením myslivců výstavu loveckých trofejí doplněnou o komentovanou prohlídku pro vybrané školní třídy, muzeum k této akci také připravilo pro malé návštěvníky pracovní listy;
- během výstavy *Co jste hasiči...* spolupracovalo muzeum s hasiči při organizování návštěv škol.

PAMÁTNÍK MOHYLA MÍRU

V kulturně výchovné činnosti zaměřené na mládež se soustředil především na udržení stávajících partnerů – agentury Tomík dětem a Farmy Bolka Polívky. Pro Agenturu Tomík dětem bylo opět Ioni připraveno dokonalé zázemí: v areálu památníku bylo umožněno postavit polní ležení, ve kterém probíhaly ukázky výstroje, výzbroje i taktiky rakouské armády a kde bylo pro děti připraveno malé občerstvení. Za špatného počasí byla pro občerstvení využita kavárna MM. Pro děti byl opět připraven Napoleonský kvíz, který by měl být v roce 2010 doplněn o rozsáhlejší pracovní listy. Napoleonský kvíz byl také aktivně užíván i pro jiné ZŠ z celé ČR. V roce 2009 se Památník Mohyla míru připojil k charitativní akci „Kutuzovův pochod“, který pořádal 102. průzkumný prapor generála Karla Palečka na podporu Dětského domova Plumlov a Fondu ohrožených dětí Klokánek Brno. Pro děti z dětského domova byla připravena lektorovaná prohlídka nové expozice i návštěva kaple památníku. Rok 2009 přinesl i oživení spolupráce se zámek ve Slavkově u Brna. Díky projektu Top výletní cíle JM byla dohodnuta provázanější vzájemná spolupráce v oblasti muzejní pedagogiky a práce s dětským návštěvníkem. Byl také nastíněn první společný projekt dětské soutěže, která by měla propojit obě místa a pomoci tak k nárůstu návštěvnosti a propagace. Rok 2009 byl také ve znamení příprav a jednání o nové dětské soutěži k počátkům zahájení stavby Památníku Mohyla míru se ZŠ Újezd u Brna, která bude mít za cíl seznámit žáky I. a II. stupně s významnou secesní památkou slavkovského regionu a skrze tuto památku u žáků vzbudit zájem o regionální historii.

PAMÁTNÍK PÍSEMNICTVÍ NA MORAVĚ

Ústředním prvkem této oblasti činnosti byla literární soutěž Skrytá tvář Moravy, jež uzavřela svůj třetí ročník vyhlášený na podzim roku 2008. Literární soutěž je nejzávažnějším programem zaměřeným na mládež. V uplynulém třetím ročníku se stabilizovala účast kolem 80 příspěvků, ročník měl po všech stránkách hladký průběh. Dále se rozšířil okruh měst, v nichž proběhly semináře tvůrčího psaní, ohlas soutěže postupně proniká i do Čech, kde se jinak přímá propagace soutěže na školách neprovádí. V této souvislosti je třeba vyzvednout dobrou spolupráci s hodonínským muzeem a především Památkem v Mikulčicích, v jehož režii je závěrečné setkání účastníků a vyhlášení vítězů. Tradiční tečkou za soutěží se stala rozhlasová více než půlhodinová relace a v prostorách Památníku čtení prací laureátů v rámci akce Ať žije republika. (blíže o soutěži viz níže);

- k 28. říjnu 2009 byl vyhlášen další ročník literární soutěže Skrytá paměť Moravy, s tématem „Z rodinné kroniky“;
- k dominantním výstavám památníku byly pořádány na mládež zaměřené komentované prohlídky vedené kurátorem a kurátorkami výstav.

K akcím pro veřejnost lze přiřadit několik vycházek pořádaných Klubem přátel památníku – Po židenických stopách Františka Hrabala, Kunštátem Fr. Halase, Za památkami Olomouce.

g) Literární soutěž Skrytá tvář Moravy

Třetí ročník soutěže vyhlásil s přispěním Muzea Brněnska Jihomoravský kraj opět ve dvou kategoriích – od 12 do 15 a od 16 do 19 let. Tématem soutěže byla tentokrát „Cesta do světa“. Tento ročník literární soutěže se tak konal ve znamení cest a cestování. Mladí autoři vyprávěli příběhy o cestách do exotických zemí i cestování po místech důvěrně známých, o cestách do historie i budoucnosti, pobývali ve snových krajinách či se v rámci svých textů zamýšleli nad smyslem cestování jako takového. Odborná porota v čele s básníkem a pedagogem Vítem Slívou vybrala z téměř stovky zaslaných příspěvků pět v každé kategorii.

Pojítkem tří nejlepších textů v první kategorii (12-15 let) je odvaha opustit jistotu společenství a vydat se na cestu za splněním svého snu. Autorka nejlepšího textu s názvem „Je smutné být pták a neumět létat“ *Marie Černá* vyprávěla příběh malého tučňáka, který putuje přes několik světadílů, aby zažil krátký okamžik štěstí. *Veroniku Lengálovou* inspirovala osobnost cestovatele Marka Pola a hlavní hrdinka prózy *Karolíny Smolkové* touží po návratu domů z dětského domova.

Vítězný text druhé kategorie (16-19 let) „Morituri te salutant“ *Venduly Kreplové* zachycuje skupinu postav během pochodu smrti za druhé světové války, jejich nesmyslnou pouť bez cíle. Naopak hlavní postava příběhu *Elišky Studené*, která získala druhé místo, se na cestu do Afriky vydává s úmyslem najít nový smysl svého života a pomáhat potřebným. V příběhu *Jakuba Strouhala* se osudy několika lidí protnou v okamžiku, kdy se vydávají na cestu do minulosti...

Ukázky z oceněných prací si přítomní mohli poslechnout v podání jejich autorů přímo v Mikulčicích. Nebudou však ochuzeni ani ti, kteří se z různých důvodů do Mikulčic dostavit nemohli, neboť všech šest vítězných textů bylo otištěno ve Sborníku Muzea Brněnska 2009 jako literární příloha a také jako samostatný tisk, který během září obdrželi všichni soutěžící jako poděkování za účast v soutěži. O tom, že téma cestování zaujalo nejen mladé autory, ale také širší veřejnost, svědčilo rozhodnutí cestovních kanceláří KUDRNA s.r.o. a STUDENT AGENCY s.r.o. poskytnout soutěžícím věcné sponzorské dary.

Pokračování soutěže v jejím čtvrtém ročníku přislíbil na slavnostním vyhlášení výsledků Václav Božek, náměstek hejtmana Jihomoravského kraje.

Slavnostní akt vyhlášení vítězů se uskutečnil již tradičně ve Slovanském hradišti v Mikulčicích v pátek 19. června, za přítomnosti soutěžících, jejich rodičů, pedagogů a dalších hostů.

5) VĚDECKOVÝZKUMNÁ ČINNOST

a) Vědeckovýzkumná práce, účast na odborných akcích

Ve sběrných územích poboček Muzea Brněnska probíhala terénní dokumentace včetně fotodokumentace, cílený účelový výzkum, který do značné míry souvisel s přípravou vlastních výstav plánovaných na rok 2009 a na další léta (viz Dlouhodobá koncepce rozvoje Muzea Brněnska na léta 2008 – 2013). Po celý rok byly shromažďovány i materiály nesbírkové povahy do archivu poboček a rozšiřován specifický knižní fond regionální literatury a fotoarchiv. Odborné pracovnice Knihovny Muzea Brněnska dokončily, ve spolupráci s odbornými pracovníky jednotlivých poboček, fyzickou inventuru a elektronickou katalogizaci knižních fondů, téměř dokončeno bylo zpřístupnění sbírky map knihovny benediktinského opatství ve formě elektronického katalogu. Fotodokumentace sbírek (resp. jejich digitalizace) je - a bude i nadále - závislá zejména na časových možnostech odborných pracovníků.

Vlastní výzkumná, badatelská a dokumentační činnost většinou souvisí s přípravou výstav. Mimo to se odborní pracovníci zapojují do různých aktivit tohoto charakteru, a to jak samostatně v rámci své odbornosti či obsahu činnosti muzea nebo ve spolupráci s kolegy z jiných institucí či přímo s těmito organizacemi nebo úřady.

PODHORÁCKÉ MUZEUM

- V září pořádala pobočka jednodenní odborný seminář na téma „Cesta předmětu od užití k muzejní prezentaci“;
- PhDr. J. Zaccal napsal pasáž o stavebním rozvoji města Tišnova v období 1918 – 1938 do připravované knihy o městě Tišnově a několik medailonků o osobnostech spjatých s městem, PhDr. I. Ochrymčuková napsala pro tuto publikaci pasáž Tišnov okem etnografky;
- PhDr. I. Ochrymčuková zpracovala téma Sbírkotvorná činnost Podhoráckého muzea v posledních pěti letech pro odborný seminář „Cesta předmětu od užití k muzejní prezentaci“, PhDr. J. Zaccal téma o fotografických přírůstcích do sbírek Podhoráckého muzea;
- Mgr. H. Petlachová zpracovala téma umělecko-historických sbírek Podhoráckého muzea pro uvedený odborný seminář, příspěvek do Sborníku o malíři M. S. Halasovi, do časopisu Prostor Zlín č. 6/2009 a k vernisáži posmrtné výstavy malíře;
- PhDr. I. Ochrymčuková pracovala na grantovém výzkumném úkolu o lidové kultuře (výroba, řemesla) – historie a současnost;
- výzkumná, badatelská a dokumentační činnost se soustředila na přípravu stěžejní výstavy sezony *Letem muzejním světem a Lapidária kamenných fragmentů v křížové chodbě kláštera Porta coeli*;
- historička umění nadále pracovala na interních vědeckovýzkumných úkolech týkajících se osobnosti architekta Bohuslava Fuchse v souvislosti s jeho činností na Tišnovsku a malíře Bohumíra Matala a okruhu jeho uměleckých přátel ve mlýně v Prudké na Tišnovsku.

MUZEUM V IVANČICÍCH

- Podobně jako v předchozích letech ani v roce 2009 nebyla vzhledem ke specifickým okolnostem (ukládání a základní ošetření přestěhovaných sbírkových předmětů a pokračující fyzické revize) vědeckovýzkumná činnost ve větším rozsahu možná. Heuristická činnost se zaměřila na výzkum v souvislosti s přípravou výstavy *Tajemství školního kabinetu a Tak dlouho se chodí se džbánem...*

MUZEUM VE ŠLAPANICÍCH

- Výzkumná, badatelská a dokumentační činnost probíhala převážně v souvislosti s přípravou výstav *Slovutný mistr! a Co jste, hasiči...;*
- probíhalo další zpracování fondu „Kalvoda“ v muzeu i mimo něj.

PAMÁTNÍK MOHYLA MÍRU

- Zástupce ředitele Muzea Brněnska PhDr. J. Hanák se ve své odborné činnosti zaměřil na přípravu koncepce a náplně nové plánované části expozice Památníku Mohyla míru pod pracovním názvem „Fenomén Austerlitz“;
- PhDr. Hanák pokračoval v práci na interním vědeckovýzkumném úkolu *Ohlas a tradice bitvy u Slavkova – „druhý život“ slavkovské bitvy a historická paměť*;
- pro mezinárodní konferenci „Muzeum a změna“, která se konala ve dnech 16. – 18. února v Národním muzeu v Praze, připravil PhDr. Hanák přednášku o východiscích, koncepci a realizaci multimediální expozice Památníku Mohyla míru a o perspektivách završení expozice závěrečnou částí „Fenomén Austerlitz“ (přednášku doplnil praktickými zkušenostmi z provozu Mgr. J. Večeřa);
- kapitolou o muzeích a válečných památnících v České republice se dr. Hanák podílel na textu publikace o muzeích s mírovým posláním a válečných památnících, kterou vydala světová organizace takto zaměřených muzeí „Museums for Peace“;
- 25. 6. se PhDr. Hanák zúčastnil v Brně mezinárodní konference ke 200. výročí bitvy u Znojma a vystoupil na ní s kratším příspěvkem o Památníku Mohyla míru a jeho multimediální expozici a perspektivách stálé expozice „Fenomén Austerlitz“;
- PhDr. Hanák se rovněž, jako místopředseda komise regionálních historiků, aktivně zapojil do přípravy jarního a podzimního jednání komise; mimo to se zúčastnil dvou odborných seminářů – o fotografiích v muzeích a o digitalizaci sbírkového fondu;
- Mgr. J. Večeřa pokračoval v prohlubování svých znalostí v oblasti muzejní pedagogiky studiem tuzemské i zahraniční literatury. Pracoval na přípravě nových pracovních listů pro nový výukový program a na přípravě dalších vzdělávacích projektů uvedených výše či v plánu činnosti;
- v souvislosti s přípravou nové stálé expozice památníku se také zaměřil na studium dobových zápisů bitvy u Slavkova v kronikách slavkovského bojiště a okolí;
- Mgr. J. Večeřa se zúčastnil s příspěvkem o multimediální expozici Památníku Mohyla míru a praktických zkušenostech z jejího provozu ve dnech 3. – 6. 9. mezinárodní konference „Machines of Truth, The Impact of Technological Innovations on the Representation and the Image of War in the Media and the Arts“, která se konala v Osnabrückeru v SRN;
- s příspěvkem „Sbírkový předmět jako prostředek vzdělávání, aneb muzejní pedagogika“ vystoupil na semináři k 80. výročí Podhoráckého muzea;

PAMÁTNÍK PÍSEMNICTVÍ NA MORAVĚ

- Odborní pracovníci se soustředili především na vědeckovýzkumnou činnost v souvislosti s přípravou výstavy *Šíření Comestorovy Historie scholastiky po Českých zemích* a výstavy věnované Bohumilu Hrabalovi a na historiografii a vědeckovýzkumnou činnost v historické knihovně benediktinského kláštera;
- odborní pracovníci se účastnili aktivně konferencí a seminářů: PhDr. J. Pavelková (Olomouc, Předklášteří), Bc. P. Křivová (Olomouc), PhDr. V. Drlík (Čejkovice), publikovali ve sborníku Muzea Brněnska a v časopisech (Dokořán, Duha, Host);
- Mgr. A. Vítová připravila katalog k výstavě o Bohumilu Hrabalovi;
- s filosofickou fakultou MU v Brně byla dojednána spolupráce na rozšíření studijního programu katedry bohemistiky.

ARCHEOLOG MUZEA BRNĚNSKA

Vědeckovýzkumná činnost archeoložky Mgr. K. Sovové se zaměřila především na kompletaci nálezů z lokalit Mohelno, Budkovice (halštat), Ledce a Židlochovice (latén). Bylo rovněž započato zpracovávání materiálu ze ZV muzea z lokality Šlapanice -Těsnohlídkova. K. Sovová se zúčastnila setkání muzejních archeologů v Jihlavě a školení k digitalizaci muzejních sbírek.

b) Publikační činnost muzea

- V září 2009 vydalo Muzeum Brněnska *Sborník Muzea Brněnska 2009* v rozsahu 202 strany, 46 ilustrací. Náklady na vydání sborníku činily 72 682,70 Kč. Jeho obsah tvoří níže uvedené příspěvky, přednesené na konferenci o moravské historiografii, která se konala v Rajhradě v říjnu 2008:

Dušan Uhlíř: Několik úvah nad starší moravskou historiografií * Andrea Vítová: Nahlédnutí do poetiky moravských pamětí 18. století * Dušan Uhlíř: Rakouský historik Joseph von Hormayr a jeho vliv na moravské dějepisectví 19. století * Bohumír Smutný: Moravská šlechta jako podporovatel historiografie Moravy * Tomáš Černušák: Moravská klášterní a řádová historiografie * Jindra Pavelková: Život a dílo Josefa Bonaventury Pitra * Richard Mahel: Rajhradský benediktin František Beda Dudík (1815-1890) v kontextu českého a moravského dějepisectví 19. a 20. století * Karel Mlateček: Několik poznámek k dílu Augustina Neumanna * Helena Krmíčková: Historik kalicha Jan Sedlák * Jaroslav Hrdlička: Setkávání historika a diplomata prof. Vlastimila Kybala s moravskou historiografií * Ivan Štarha: Přínos zemských archivářů moravské historiografii * Jaromír Kubíček: Moravský historiograf Vincenc Brandl * Nad'a Štachová: Vincenc Brandl jako editor Rožmberské knihy * Pavel Fric: Tomáš Kalina (1874-1956) * Milan Řepa: Německá historiografie na Moravě v „dlouhém“ 19. století a kolektivní identity moravských Němců * Karel Maráz: Regionální dějiny Pohořelic v dílech Johanna Edera, dr. Josepha Pfanna a Františka Noska * Vojen Drlík: Wilhelm Schram – dějiny pro Brňáky * Jaroslav Vaculík: Historik česko-polských vztahů Zdeněk Hájek * Milada Písková: Vincenc Prasek a jeho místo v moravské historiografii * Michaela Škvírová: PhDr. Věra Bednářová – historička moravského ženského hnutí * Tomáš Krejčík: Dějiny numismatiky na Moravě * Tomáš Krejčík: Dějiny heraldiky a genealogie na Moravě * Jan T. Štefan: Moravští historici – numismatici a jejich portréty od dob nejstarších do napoleonských válek * Dan Gawrecki: Moravská historiografie 19. a 20. století a výzkum Slezska*;

- součást sborníku ve formě zvláštní přílohy o rozsahu 48 stran, která byla vzdána také samostatně, tvoří informace o třetím ročníku literární soutěže "Skrytá paměť Moravy" a vítězné texty z obou kategorií, napsané na téma „Cesta do světa“. Jde o texty Marie Černé, Veroniky Lengálové, Karolíny Smolkové, Venduly Kreplové, Elišky Studené a Jakuba Strouhala;
- v souvislosti s 80. výročím založení Podhoráckého muzea byl publikován článek v Tišnovských novinách a ve Sborníku Společnosti Anny Pammrové;
- dále byly publikovány články o tišnovských trzích v Tišnovských novinách, dva rozsáhlejší texty o Letnicích a Velikonocích v Mladé frontě Dnes;
- byl publikován katalog k výstavě Michal Ranný: Kresby/akvarely
- odborní pracovníci pobočky spolupracovali na přípravě pořadu Tišnovské televize „Oslavy 700 let města Tišnova“, na rozhlasovém pořadu „Zelný rynek“ o výročí muzea;
- k výstavám *Slovutný mistr!* (Muzeum ve Šlapanicích) a Hrabal a Brno (Památník písemnictví na Moravě) byly vydány ilustrované brožury;
- byla vydána prezentační verze CD Dudíkovy Historie literatury české a inventář pozůstalosti F. Křeliny (vše Památník písemnictví na Moravě);
- ve stanovených řadách vyšly bulletin Bibliotheca nostra (4 čísla), informační leták Literka (10 čísel) - vše Památník písemnictví na Moravě.

6) PROPAGACE

- Na počátku roku 2009 byl vydán *informační leták* „Muzeum Brněnska v roce 2009“ obsahující základní informace potřebné pro potenciální návštěvníky muzea včetně adres a kontaktů, otevírací doby, plánu výstav a dalších aktivit; leták byl vydán v češtině a v angličtině;

- současně byl vydán dotisk *informačního letáku* k nové stálé expozici *Bitva tří císařů. Slavkov / Austerlitz 1805* na Mohyle míru, leták vyšel v pěti jazykových mutacích: česky, německy, francouzsky, rusky a anglicky;
- v počtu několika tisíc kusů byly vydány *záložky do knih*, které obsahovaly přehled o výstavách ve všech pobočkách Muzea Brněnska a jež obdrželi návštěvníci ke vstupenkám;
- Muzeum Brněnska má své vlastní *webové stránky* www.muzeumbrnenska.cz, a to ve dvou mutacích: české a anglické; na těchto stránkách se prezentují jednotlivé pobočky, rubrika „Aktuálně“ upozorňuje na právě probíhající nebo plánované akce, rubrika „Publikace“ podává přehled o vydaných a vydávaných tištěných i elektronických publikacích. V roce 2009 byly připraveny grafické návrhy a obsah zásadně nové podoby webových stránek, které budou aktivovány v prvním čtvrtletí roku 2010;
- v průběhu roku byly zavedeny nové e-mailové adresy všech pracovníků muzea (na jméno), webové stránky muzea byly opět obohaceny o rubriku „Z našich sbírek“ a o archiv, kde jsou uloženy předchozí verze stránek (např. výstavy předchozího roku apod.);
- rozsáhle informovaly webové stránky v roce 2009 o organizaci literární soutěže Skrytá paměť Moravy a o seminářích pro potenciální autory - účastníky soutěže;
- bohatě byla využívána webová stránka „Knihovny“, na níž je umístěn lístkový katalog historické knihovny benediktinského kláštera, který je tak přístupný našim i zahraničním badatelům (stránka „Knihovny“ – a možnost elektronického objednávání existuje v české a anglické mutaci);
- *pravidelné měsíční informace* o expozicích, výstavách a dalších akcích Muzea Brněnska byly zasílány těmto periodikům, kde jsou uveřejňovány: Kam v Brně, Brněnský program, Metro (Brno), Ipont, Česká kultura, Program Brněnsko;
- byly vydány dotisky *informačních letáků* **Podhorácké muzeum a klášter Porta coeli a Památník písemnictví na Moravě a benediktinský klášter v Rajhradě**;
- placená reklama byla použita pro propagaci literární soutěže, jinak se dařilo umístit informace o činnosti Muzea Brněnska formou zpravodajství, a to jak v denním tisku, tak v rozhlase a v televizi;
- k 80. výročí založení Podhoráckého muzea byly vydány *oplatky s fotografiemi a textem o muzeu a klášteře Porta coeli*;
- *oplatky s fotografiemi a textem o památníku* byly vydány i o Památníku Mohyla míru;
- Památník Mohyla míru byl i v roce 2009 propagován *na Farmě Bolka Polívky* prostřednictvím propagačních materiálů a letáků, je také uváděn v jejich propagačních materiálech. Obě místa se také navzájem propagují na webových stránkách;
- Muzeum Brněnska (pobočka Památník Mohyla míru a v r. 2010 se připravuje Památník písemnictví na Moravě) se zapojilo do *projektu Top výletní cíle JM*, který představuje přeshraniční spolupráci s Rakouskem; v rámci projektu byl vydán pořadatelem projektu CCCR Jižní Moravy leták propagující Památník Mohyla míru;
- ke všem výstavám byly vydány *samostatné plakáty a pozvánky*, k několika výstavám také *propagační letáčky*, k většině výstav byly zhotoveny *transparenty* na budovy muzeí; pozvánky byly adresovány všem *redakcím hromadných sdělovacích prostředků*, ale mimo jiné specificky také školám v okruhu působnosti muzea – těm byly při výjezdech odborných pracovníků také předávány osobně;
- Muzeum ve Šlapanicích pokračovalo v započaté spolupráci s rádiem Petrov, které k některým výstavám odvyšovalo magazíny vytvořené spolu s kurátory výstav. Česká televize připravila reportáž z výstavy *Touha být indiánem*;
- PhDr. J. Hanák zpracoval zevrubnou informaci o Památníku Mohyla míru pro web „Museums for Peace“; a v souvislosti s tím, v návaznosti na jednání v Hirošimě v roce 2008, také pro japonské periodikum Chugoku Shimbun (s nákladem 750 tis. výtisků);

- všechny výstavy a další akce byly *propagovány v celostátním a regionálním tisku a dalších sdělovacích prostředcích* (Rovnost, Vox, Tišnovský zpravodaj, Šlapanický zpravodaj, Kam v Brně, Rádio Proglas atd.), v Českém rozhlasu Brno, v České televizi, v MF Dnes, MF Dnes – příloha Jihomoravské listy, v brněnské TV1, v tišnovské a ivančické televizi;
- samostatnou kapitolu v propagaci tvořila akce *Muzejní noc*, která byla široce propagována jak vlastními silami, tak v rámci společné propagace muzeí v Brně a na webových stránkách Jihomoravského kraje či na plakátech „Muzejní noc v Jihomoravském kraji“ (viz samostatná kapitola výše).

7) PLÁNOVÁNÍ

Analýza sbírek:

SBÍRKA PODHORÁCKÉHO MUZEA

Sbíрку tvoří podsbírky *Archeologie, Periodika, Fotografie, filmy, Historie, Nové dějiny, Rajhrad* (předměty z vybavení a sbírek benediktinského kláštera v Rajhradě), *Václav Hynek Mach* (rozsáhlý soubor fotodokumentace převážně sochařských děl, ale i kreseb sochaře), *Výtvarné umění a umělecké řemeslo, Numismatika*. Bližší podrobnosti - viz zprávy o činnosti z předchozích let. Během roku bylo dokončeno zpracovávání a uložení pozůstalosti botanika Jana Šmardy, byly zpracovávány písemnosti archivu, bylo zahájeno zpracovávání pozůstalosti Karla Fice a systematické zpracovávání souboru výtvarných děl a pozůstalosti Emanuela Ranného st., pokračovalo zpracovávání souboru děl malíře J. Zeithammela – Záhořanského a podsbírky Rajhrad.

Počet položek k 31. 12. 2009 – 28.182

SBÍRKA MUZEA V IVANČICÍCH

Zahrnuje podsbírky *Archeologie, Historie, Umění, Rukopisy, Alfons Mucha, Keramika, Sklo, Pozůstalost, Lapidárium, Lékárna, Numismatika, Historické fotografie, Staré tisky, Nábytek*. Bližší podrobnosti – viz zprávy o činnosti z předchozích let.

Do sbírek byl převeden archeologický materiál z lokality Hrušovany u Brna a Trboušany a ze starého sbírkového fondu materiál z lokalit Mohelno a Židlochovice.

Počet položek k 31. 12. 2009 – 24.216

SBÍRKA MUZEA VE ŠLAPANICÍCH

Zahrnuje podsbírky *Archeologie, Etnografie, Historie, Fotografie a filmy, Geologie, Krásná umění, Knihy a staré tisky, Militaria*. Bližší podrobnosti – viz zprávy o činnosti z předchozích let.

Počet položek k 31. 12. 2009 – 22.200

SBÍRKA PAMÁTNÍKU MOHYLA MÍRU

Sbířka není vzhledem k malému počtu položek členěna na podsbírky, tvoří ji různorodý materiál - viz zprávy o činnosti z předchozích let.

Počet položek k 31. 12. 2009 – 555

SBÍRKA PAMÁTNÍKU PÍSEMNICTVÍ NA MORAVĚ

Sbířku tvoří sbírka moravských bibliofilů a signovaných prvních vydání současných moravských spisovatelů. Oblast knižní kultury reprezentuje menší soubor knižních ilustrací a sbírka ex libris. V hodnoceném období objemově významně narostl materiál týkající se činnosti různých osobností. Základem sbírky je pozůstalost po V. Sládkové, část pozůstalosti G. Glucka a M. Mikuláškové, v roce 2009 získal památník literární soubory spisovatelky H. Pražákové a Fr. Křeliny, pozůstalost básníka I. Sabinova, významnou část pozůstalosti D. Müllerové, sebrány byly další dokumenty k osobnosti G.

Glücka. Významnou akvizicí byly autografy B. Hrabala a konvolut korespondence J. Skácela. Současně probíhalo doplňování sbírky autorsky signovaných knih a bibliofilí.

V roce 2009 pokračovala kompletace sbírky moravských bibliofilí a postupovalo i budování souboru signovaných knižních vydání. Ne nepodstatné je doplňování mimo sbírkového knihovního fondu, kde vzniká řada moravských periodik.

V roce 2009 bylo digitalizováno 13 přírůstkových čísel sbírky Památníku. Z fondu benediktinské knihovny ve správě památníku byly v roce 2009 digitalizovány rajhradské rukopisy - deset svazků R1a až 6.

Počet položek k 31. 12. 2009 – 114.

8) Naplňování standardů

dle § 10a zákona č. 483/Sb., kterým se mění zákon č. 122/2000 Sb., o ochraně sbírek muzejní povahy:

- odst. (1) **Standard územní dostupnosti** vychází ze sítě poskytovatelů, zveřejněné MK ČR v § 2, odst. 7 zákona č. 122/2000 Sb.

- odst. (2) **Standard časové dostupnosti**

a) *návštěvní (otevírací) doba* – výstavní prostory ve všech pobočkách Muzea Brněnska jsou otevřeny celoročně (Muzeum ve Šlapanicích má zavřeno, pokud se v daném době nekoná výstava, naopak otevírá své prostory po předchozí dohodě i mimo stanovenou otevírací dobu, především pro školní skupiny); výjimku představuje Muzeum v Ivančicích, které vystavuje v pronajatých prostorách spravovaných Městem Ivančice po dobu celkem půl roku, v r. 2009 to bylo celkem 154 dnů včetně instalace a reinstalace výstav;

b) *každoroční pořádání muzejních programů* – přehled činnosti v tomto bodě obsahují kapitoly *Doprovodné programy a akce k výstavám* a *Interpretace - doprovodné programy k výstavám, muzejní akce, publikace* (viz výše);

c) *každoroční zpracování informací o činnosti* – Zpráva o činnosti Muzea Brněnska za rok 2009 bude nejpozději do 15. 5. 2010 zveřejněna na webových stránkách Muzea Brněnska www.muzeumbrnenska.cz;

d) *zajištění průběžného poskytování informací o sbírce atd.* – viz kapitoly *Interpretace - doprovodné programy k výstavám, muzejní akce, publikace* a *Vědeckovýzkumná činnost*;

e) *zpracování odborných posudků* – podobně jako v roce 2008 ani v roce 2009 nebyly vyžádány a ani zpracovány žádné odborné posudky;

- odst. (3) **Standard ekonomické dostupnosti** – ve všech pobočkách jsou do expozic a na výstavy poskytovány slevy, které zákon předpokládá; v roce 2009 byly uplatňovány tzv. Rodinné pasy; Familienpass, Cestovní lexikon, Sphercard, ISIC apod.;
- odst. (4) **Standard fyzické dostupnosti** – plně fyzicky dostupné, bez architektonických a jiných bariér, jsou expozice a výstavy poboček Památník Mohyla míru a Památník písemnictví na Moravě (obě pobočky disponují i WC pro tělesně postižené návštěvníky, v Památníku písemnictví na Moravě je návštěvníkům s tělesným postižením k dispozici transportní zařízení do I. NP); zčásti jsou v tomto ohledu dostupné výstavní prostory Podhoráckého muzea (přízemí), obtížněji jsou dostupné výstavní prostory Muzea ve Šlapanicích; pokud jde o Muzeum v Ivančicích, vystavuje v pronajatých prostorách spravovaných Městem Ivančice, které jsou zčásti dostupné;
- odst. (6) Veřejné **oznámení standardizovaných veřejných služeb** – na počátku roku v prospektu vydávaném česky a anglicky a dostupném ve všech pobočkách muzea a také v informačních střediscích, prostřednictvím přehledu výstav v jednotlivých pobočkách formou záložek do knih (zájemci je obdrželi se vstupenkou), k dispozici jsou také informační prospekty o Podhoráckém muzeu a klášteře Porta coeli a Památníku písemnictví na Moravě (česky, německy,

anglicky) a prospekt o multimediální expozici Památníku Mohyla míru (česky, německy, anglicky, francouzsky, rusky), průběžně aktualizovány jsou informace na webových stránkách v české a anglické mutaci, návštěvníci jsou informováni také pozvánkami, plakáty, vývěskami na budovách poboček Muzea Brněnska, zprávami a články v periodickém tisku celostátním i regionálním, prostřednictvím České televize a Českého rozhlasu (regionálních i celostátních redakcí).

PLNĚNÍ ÚKOLŮ V OBLASTI HOSPODAŘENÍ ZA ROK 2009

Oblast výnosů / v tis. Kč/

Muzeum Brněnska v roce 2009 hospodařilo s finančními prostředky v celkové výši Kč:	26 966
▶ příspěvek na provoz od zřizovatele	22 761
▶ dotace ze státního rozpočtu	76
▶ tržby z prodeje zboží a suvenýrů	1 548
▶ tržby ze vstupného	2 009
▶ tržby z prodeje služeb - parkoviště	145
▶ úroky	2
▶ jiné ostatní výnosy	425

Oblast nákladů / v tis. Kč/

Muzeum Brněnska v roce 2009 mělo náklady ke dni 31. 12. 2009 v celkové výši Kč:	26 155
▶ spotřeba materiálů	1 555
▶ spotřeba energie	1 437
▶ vodné, stočné	20
▶ prodané zboží a suvenýry	1 122
▶ opravy a udržování	699
▶ cestovné	135
▶ ostatní služby	4 833
▶ z toho: - nákup sbírek	78
- restaurování sbírek	277
▶ osobní náklady	13 290
▶ odpisy dlouhodobého majetku	2 413
▶ ostatní náklady	651

Muzeum Brněnska vykázalo zlepšený hospodářský výsledek ve výši:	811
---	-----

Mgr. Antonín Reček v.r.
ředitel Muzea Brněnska